

1. Küllap on see foto mälumängudest juba läbi käinud, aga talihooaja kokkuvõtteks, uue alustuseks ja hea mänguhoo sissetõukamiseks sobib vast kenasti. Sellel võistlusel, kus esikoha noppisid Martina Himm – Kati Tammjärv, jõudsid pjedestaalile ka spordiklubi Jõulu esindajad Adeele Arnek koos pildilolijaga (s. 1992). **Kes on pildil?**

2. Näete ühte 2024. aasta olümpiamängude võrdlemisi kompaktselt majutuspaika. See valmis juba 2015. aastal, kohti jagub umbes 250 inimesele ja on mõeldud olümpiapäevil üheainsa spordiala harrastajatele. Võistlejaid on umbes poolsada, mehi-naisi võrdselt ning kui arvestada ka taustajõude ja muid tegelasi, siis suuruse poolest täpisele elamiseks-sõõmiseks-lõõgastumiseks paras. **Mis spordiala esindajate jaoks ootele sätitud olümpiaküla interjööri te pildidel näete?**

3. Kogu furoor hokimängija Connor McDavidi ümber on ehk veidi tähelepanuta jätnud teise andeka noormängija, kellest mullu sai (Jonathan Toewsi järel) teine kanadalane, kes on tulnud samas aastal maailmameistriks nii juunioride kui ka täiskasvanute seas. Poolfinaalis Läti vastu 3-2 võiduvärava visanud mängijal on selja taga hiilgav aasta ülikoolihokit, kus ta kolmanda mängijana ajaloos tunnistati juba oma debüüthooajal liiga parimaks. 2023. aasta NHL-i draftis valiti ta Columbuse meeskonna poolt kolmandana, ent 49 mänguga kogutud 27 resultatiivsuspunkti ilmselt päris ei vasta temale pandud ootustele. **Kes?**

4. 1985. aastal sündinud rootslane Niklas Edin on väidetavalt ainus olümpiasportlane, kel ette näidata omapärane, samm-sammult olümpiakullale kulgev teekond mööda esineliku kohti. Oma esimesel olümpial saavutas ta 4. koha, järgneval 3. koha, seejärel oli järg hõbemedali käes ning neljandal olümpial tuligi igati loogiline ja ainumõeldav – olümpiavõit. Eesti sportlased pole sellel spordialal olümpiamängudele veel kordagi jõudnud, aga selles suunas töötatakse siinmail ja on korraldatud ka tiitlivõistlusi. **Mis spordiala?**

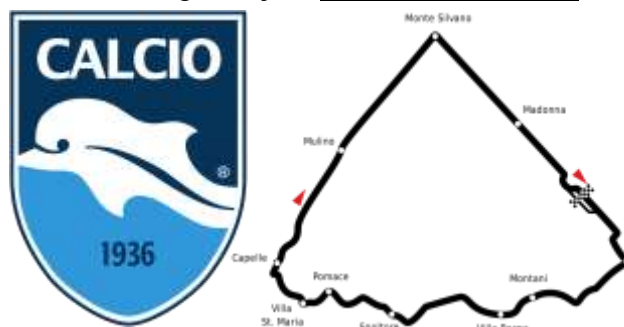
5. See inglane (s. 1951) käis samu radasid nagu biitlid. Liverpoolis pani ta karjäärile aluse ja tõusis tähtede hulka ning Hamburgis käis gastroleerimas. Just seal veedetud perioodil pälvis Euroopa parima tunnustuse. Pärast kolme aastat Saksamaal viibimist oli Inglismaale tagasipöördumisest nii elevil, et andis 1980. aastal välja kuulduva loo pealkirjaga „England“, mis erinevalt ta eelmisest loost „Head Over Heels in Love“ muusika edetabelitesse siiski murda ei suutnud. Edasised kaks aastat möödusid Southamptonis (ainus mõnel The Beatles'i singlil mainimist leidnud inglise linn, mille dokkidel seistes unistas Lennon bändist lahkumisest) ja järgmised kaks Newcastle'is, kus asus lihtsalt küsitava mehe isa lemmikkubi. **Kes laulab?**

6. Kummagi pildilolija sportlike saavutuste osas midagi säravat teatada pole, kuid nende isade tegemistest võiks kirjutada pikalt. Vasakpoolse ehk Ida isa võitis kaks Euroopa meistritiitlit 1980ndate alguses, kuid pigem teatakse teda poksiringist ja isegi moodsa viievõistluse mängumaalt. Bianca papsi alade ring on vaat' et isegi laiem, ulatudes mitmeaastastest balletiõpingutest kuni sünnimaa meistritiitlini kulturismis. Tahame teada, **mis on isade/tütarde perekonnanimed?** Ärge vastamisel liigset perfektsust taga ajage!

7. Küsimise olümpiamängudel kavas olnud ala, kus edukaimaks riigiks jäi Saksamaa 7 kulla ja ühtekokku 23 medaliga. Ainus kahekordne võitja oli pärit Luksemburgist. Šveitslane Alex Diggelmann, kellel ainsana ette näidata täiskomplekt medaleid, võitis kulla enne ja hõbeda-pronksi pärast II maailmasõda. Suurim arv kuldasiid, mis ühel olümpial välja jagati, on olnud 9. **Mis alast on jutt?**

8. Pildil nähtav ringrada on pikim, kus vormel-1 autod eales kihutanud. Suisa 25,579 km pikk ringrada oli võistluskalendris vaid korra (1957) ning sai nime Abruzzo maakonnas paikneva samanimelise linna järgi, mida ta läbis. Linnas on sündinud selle sajandi alguses vormel-1 radadel tegusid teinud Jarno Trulli ning praeguse Itaalia jalgpallikoondise üks liidreid Marco Verratti, kes mängis kodulinna klubis (klubi logo fotol) kuni PSG-sse suundumiseni. Tartust veidi suurem linn oli 2009. aastal vahemeremängude korraldajaks, olles lisaks Napolile ja Barile üheks kolmest Itaalia linnast, kes seda piirkondlikku suurvõistlust kunagi korraldanud. Lisaks eelnevale võiks tõhusat abi saada teadmised, et just selle Aadria mere äärses paigas on oma karjääri edendamiseks valinud vutimees Georgi Tunjov. **Mis linn/ringrada?**

9. Foto seeriast 'eestlane ja maailmakuulsus'. **Kes (vasakul) piilub sellel 2016. aasta fotol karika tagant?**

10. Kellele olümpial esikolmikusse jõudnud eestlastest / Eesti spordimeestest pandi autasustamisel esimesena olümpiamedal kaela? Varem oli see individuaalvõistlusel tavaliselt ikka karbi sees. Mängudel võistles küsitav sportlane ka 4 aastat hiljem, kuid suurema eduta. Meie sportlastest ei olnud ta sel spordialal ei esimene ega ka viimane medalisaaja. Esikümnesse jõudis ta ka nii EM- kui ka MM-võistlustel. **Kes?**

11. Käesoleva aasta jaanuaris selgitati Tartus esmakordselt Eesti meistreid spordialal, kus olümpiakulda on seni jagunud vaid Euroopasse. Suvel Pariisiski on see ala kavas ning erinevalt paljudest muudest spordialadest, ei tõmmata siin midagi koomale ning võrreldes kolme aasta taguse ajaga väljajagatavate medalite hulk hoopiski kahekordistub. Eesti spordi ajalukku kirjutasiid jaanuaris aga end meistritena Aleksandr Shorikov ja Maria Magdalena Heiling. **Mis spordiala?**

12. Moskva 1980 mängudel, kus vähestest kohale saabunutest arvestatav hulk võistles olümpialipu all, lõppes üks ala nii, et kõigi kolme medalisaaja auks tuli heisata olümpiarõngastega plagu. Võistlejaid oli 14, medalid läksid (Lääne-)Euroopasse ning nende järel sai 4. koha idasakslane Harald Wolf. Esikoha saanud riigile oli see Moskvast üks kahest kullast, teine saadi judos. Aga tagasi olümpialippude juurde – näete ka võidumehe fotot ja me tahame teada, mis ala mehega on tegu. Eestlaste olümpiadebüüt selles valdkonnas toimus juba 1952. aastal Helsingis. **Mis spordiala?**

13. Küsitavat staadioni ehitades peeti silmas 1997. aasta kergejõustiku MM-i, kuid see võistlus anti teatavasti „lohutuseks“ hoopis olümpiast ilma jäetud Ateenale. Tõsi, 2 aastat hiljem MM sellesse riiki jõudis, kuid teise linna. Niisiis jäi umbes 20 000 istekohaga staadion võõrustama väiksemaid võistlusi, kuni olümpiat soovinud linn võttis ette laiendustööd. Juurde ehitati ka üks korrus tribüüne – ent mida ei saadud, oli olümpia, ei 2012, 2016 ega ka 2020. Staadioni ostis ära kohalik jalgpallimeeskond, kelle vana koduväljak oli juba amortiseerunud. Jooksurajad eemaldati ning täna mahutab klubi kuldaegade kodu järgi oma nime saanud staadion 70 000 pealtvaatajat. Just sellel platsil võitis Liverpool Tottenhami ja tennis 2019. aastal Meistrite Liiga võidukarika. **Mis staadion?**

14. ATP Top10 hulgas on see 25-aastane tennisist praegu oma maailmajao esinumbrina. Tema nimi või selle hääldus on andnud inspiratsiooni mõlema tema hüüdnime tekkele, aga pigem on põhjus ikka mängustiilis. Vastase jaoks on ta nagu väle õel deemon, kes saab kätte lausa võimatusena näivaid palle. Tema jalatööd ja väljakumängu peetakse tuuri parimateks, ehkki arvatakse ka, et pikas perspektiivis võib see osutada kehale liiga kurnavaks. Võitlusvaim ja intensiivsus on toonud talle väga suure fännibaasi ning 16 turniiri finaali, millest kaotanud on pooled. Ka Davis Cup on kahel eelmisel aastal lõppenud finaalkaotusega. **Kes?**

15. Spordimuuseumi fotokogusse on aegade jooksul jõudnud palju põnevat. Juuresolevalt pildilt leiab energiat ammutamas tulevase sporditähe, kelle isikliku edenemise maailmameistrivõistlustel võib kokku võtta järgneva loeteluga: 1985 19., 1987 4., 1989 8., 1991 4. ja 1993 25.. Järgmisel aastal 60. juubelit tähistaval mehel on aga ette näidata ka mitu noorte- ja täiskasvanute tiitlivõistluste medalit. **Kes?**

16. Küsime Eesti spordiajaloo klubi, mis on tegutsenud kümnekond aastat, aga spordiregistrisse sai kantud poolteist aastat tagasi. Selle eesotsas on mees, kes mõnelegi kohalviibijale on isiklik tuttav ning keda inspireerivad eelkõige Eesti Vabariigi algusaastate vaimsus ja entusiasm. MTÜ tegutseb selle nimel, et kaotada spordiloost valgeid laike, uurida unustusehõlma vajunud spordikangelaste eluteed ja korrastada nende pärandiga seonduvat. Klubi nimi viitab meie spordi kunagistele suurkujudele, kahele n-ö “esimesele”. Sama nime kannab ka valitsev 60 m sprindi maailmameister. **Mis nimi?**

17. Fotol olev sportlane võitis Otepääl juunioride MM-kulla jälitussõidus ning hõbeda sprindis. Seda küll mitte sel aastal, vaid juba aastal 2018. Mis tähendab, et tegusid on ta jõudnud teha juba ka täiskasvanute hulgas, kus särvamateks tulemusteks MM-tiitel aastast 2021 (15 km põhidistants) ning pronks aastast 2020 (segateatesõit). MK-sarjas on kokkuvõttes parim koht 9. (2022/23). Käesolev hooaeg oli tervikuna pettumuseks ning otsustaval hetkel ei aidanud ka kodupublik. MM-i parimaks kohaks individuaalselt jäi jälitussõidu 9. koht vahetult Tuuli Tomingase ees. **Kes?**

18. Vasakpoolsel pildil on üks kõva spordimees, kellel foto tegemise aegu oli parasjagu käsil ajateenistuse läbimine. Et tegu oli NATO liikmesriigiga, pälvis see üldise poliitilise olukorra foonil omajagu tähelepanu ja kiitust. Selle sportlase üht eelmisel aastal saadud tunnustust ei hakka siinkohal üle kordama, ütleme vaid, et EM-il ja MM-il on ta võistelnud, aga medalitest jäi kaugemale. Olümpial seni osalenud pole, kuid Pariisi 2024 lootus püsib veel elus. Teda on sportimas nähtud ka Eestis, nt 2022. aasta suvel (võimalik, et hiljemgi). **Kes?**

19. Tour de France saab tänavu esmakordselt alguse Itaaliast, et tähistada esimese itaallase võitu täpselt 100 aastat tagasi sel rattaspordi suurvõistlusel. Fotol olev küsitud kordas oma võitu aasta hiljem ning veel aasta hiljem pani koos Teodoro Carinelliga aluse jalgrattatootjale, mis kannab tema nime. Segastel asjaoludel 1927. aastal vaid 32-aastasena surnud rattakuuluse nime kandvaid jalgrattaid müüakse meil siin Eestiski. Omaaegset tuntud sportlast on isegi mainitud Ernest Hemingway ühes kuulsamas teoses „Ja päike tõuseb“. **Kes või mis firma?**

20. Jaapanis on aastas kokku 6 sumo suurturniiri (*honbasho*). Barutol õnnestus 2012. aasta jaanuaris üks selline kõrgeima kategooria sumoturniir ka võita. **Mis linnas see traditsiooniline jaanuari turniir toimub?** Kes sumoga nii hästi kursis pole, saab abi ehk maailma populaarseima spordiala lisavihjest: see oli kõige suurem linn Jaapanis, kus ei peetud 2002. aasta jalgpalli MM-finaalturniiri ajal ühtegi mängu.

21. Küsime kahte kunagist pallimängijat. Üheskoos neil platsile eriti asja polnud, sest alad olid erinevad, pealegi üks neist naine (s 1976), teine mees (s 1978). Sportlaspäevil esindasid mõlemad Tartu ülikooli, vanem kogus 1995-2000 Eesti meistritiitleid 6, noorem aastail 2000-2010 kokku 5, kuid jõudis ka EM-ile. Põhjus neid koos küsida on see, et 55 nädala eest, 5. märtsil 2023 astusid mõlemad Riigikogu valimistel üles samades värvides, ühise asja eest. Naisterahvas sai tulemuseks 4288 ja pääses n-ö „põhikoosseisu“, mehe 1367 jättis ta esialgu varumeeste pingile, ent kuna ta oli esimesena mainitud tegelase asendusliige, pääses temagi lõpuks 101 hulka. **Kes nad on?** 1 õige = 1 punkt

22. 2012 suveolümpiamängudel Londonis võitis Leedu spordimees Jevgenijus Šuklinas Ukraina sportlase järel ja venelase ees hõbemedali, kuid 2019. aastal teatati, et tema dopinguproov oli positiivne ning medal tuli tagasi anda. Veel 10 aasta eest pälvis ta ka Leedu aasta meessportlase tunnustuse. Tema muude autasude seisust täpset ülevaadet pole, mis alles ja mis mitte, kuid võidetud sai neid omajagu – 3 MM-pronksi, 3 EM-kulda ja nipet-näpet veel juurde. **Mis spordialal?**

23. See sportlane on saanud MM-il seni teha vaid kaks starti, seejuures ühel ja samal võistluslal ning tulemuseks pronks 2021 ja hõbe 2023. Mõlemal korral moodustasid esikolmiku ühed-samad kolm meest. Olümpiakoondisest jäeti ta välja ning tegelikult võinuks vabalt välja jätta ka tänasest küsimuste komplektist, kui ta mitte poleks valitsev MK sarja võitja üldkokkuvõttes. **Kes on pildil?**

24. Näete pildil õde-venda, vanemal neist on saavutuste seas nt UEFA Meistrite liiga võit ning MM-i poolfinaal, nooremal aga kaks sünnimaa meistri- ja karikavõitu ning MM-i hõbe. Mõlemad kannavad praegu sama pealinnaklubi värve, meheks sirgunud poiss ka kaptenipaela. **Mis on nende perekonnanimi?**

25. **Mis aasta? (2 p täpne, +/-1 aasta 1 p)**

- Mäesuusatamise MK-sarja võidavad õde-vend Hanni ja Andreas Wenzel Liechtensteinist.
- Mõned aastad tagasi Tallinnaski mänginud Frankfurti Eintracht võidab esimest korda klubi ajaloos UEFA Karika (nüüdne UEFA Euroopa Liiga)
- New York Islanders võidab esmakordselt Stanley karika
- Eesti aasta naissportlaseks valitakse Marina Trofimova, võistkonnaks Eedo Raide ja Georg Valdek
- Sünnivad: Jenson Button, Bryan Clay, Ángelos Charistéas, Tambet Pikkor, Pavel Londak, Rivo Vesik; surevad: Jesse Owens, Ernst Idla, Johannes Kaubi

26. **Mis sõnaga saab kokku võtta selle seltskonna spordimehi?** Loetelu pole kindlasti lõplik, ühist nimetajat otsides ning vastust vormistades oleks kõige parem ilmselt kasutada mitmuse nimetavat käännet.

27. Meie epeenaiskonna võiduga Tokyo 2020 mängudel juhtus esmakordselt selline lugu, et Eesti sportlas(t)e olümpiavõitjaks tulles rändas hõbe Euroopast kaugemale. Aga jäägu võistkondlikud alad sinnapaika. Üksipäini, ilma kaaslasteta võisteldes on eestlased võitnud seni 19 olümpiakulda. Me küsime rahvast, mille esindaja on kõige sagedamini – üle 25% nendest võistlustest – jäänud OM individuaalvõistlusel Eesti sportlase (ükskõik kas sinimustvalge või punalipu all) järel hõbedale. **Mis rahvus?**

28. Mees pildil (s 1990) on tänavusel aastal võitnud kaks MM-tiitlit ja kasvatas nende üldarvu 16-ni. Ta on ka 2024. aasta Euroopa meister, kuid selle kulla võitis ta juba mullu detsembris. Tema auhinnakapis on ühtekokku 40 tiitlivõistluste medalit. Kui nime ei tea, siis õige spordiala eest 1 punkt. **Kellest on jutt ja pilt?**

Home colours

Away colours

29. Küsime valitsevat Uruguay meisterklubi jalgpallis. Aegajalt sinimustvalge särgiga mängiv meeskond jõudis tiitlini 2023. aastal esmakordselt. Ka klubi nimele sajandi eest inspiratsiooni andnud, Montevideoga toona söelaevanduse kaudu tihedalt seotud linna nimekas meeskond on oma riigi meistriks sel sajandil tulnud vaid korra. Huvitava asjaoluna võib mainida, et Montevideo klubi ei ole kunagi esindanud Uruguai esiründaja Darwin Nunez. **Mis klubi?**

30. Seda, et Denver loobus 1976. aasta olümpia korraldusest on vahel nimetatud ainsaks selliseks näiteks, kuid tegelikult polnud see isegi mitte esimene. Varasemast on teada, et üks pealinn pälvis olümpia õiguse, kuid oli sunnitud kättevõidetud aust (ja kohustusest) loobuma ning mängud toimusid samal aastal ühes teises pealinnas. Tõsi, hiljem on see loobuja end siiski rehabiliteerinud ning olümpiapidu võõrustanud. Küsime kahte linna: nii seda, kes olümpiast loobus kui ka seda, kes need läbi viis. **Mis linnad need on?**

31. See riik on korra olnud suveolümpiamängude edukaim medalimaa ning enamasti mahtunud suvemängudel ikka 10 parema sekka, kuigi kümnel korral on TOP 10 hulgast ka välja jäänud. Viimased neli korda on alati olnud esinelikus: Tokyo 2020 4., Rio de Janeiro 2., London 2012 3. ja Peking 2008 4. koht. Selle hiljutise edu najal on kummaline mõelda, et täielikus augus oldi vaid veerand sajandit tagasi, kui Atlantas 1996 saadi vaid 1 kuld, 8 hõbedat ja 6 pronksi, mis paigutas nad tabelis alles 36. reale, tahapoole isegi Põhja-Koreast. Ainus kuld saadi spordialal, kus Eesti riigi kogusaak on 2 hõbedat ja 1 pronksi. **Mis riik?**
32. Mullu üllatas spordisõpru uudis, et Audentese spordigümnaasiumis õppiv Maksim Tanner McCauley (s. 2005) osales osales täiskasvanute MM-il USA koondises. Tüübil oleks võimalik valida ka eesti ja vene kodakondsuse vahel, kuid tema sihiks on osaleda 2028. aasta „kodusel“ olümpial Los Angelesis. 2024. aasta mängudele tal asja ei ole, Pariisis hoiab sel alal Balti riikide au tõenäoliselt üleval Cēsises sündinud Renārs Uščins, noorte EM-kuld ja juunioride MM-kuld, kes võistleb Saksamaa värvides. **Mis spordialal?**
33. Ta tegi tiitlivõistluste debüüdi 1977. aastal 15-aastasena iluuisutamise EM-il Helsingis, kus saavutas 9. koha. Suuremat edu koges uisujääl 1980ndatel, kui osales kolmel olümpial, võitis kahel neist kulla ning lisaks hulga väärismetalli EM- ja MM-võistlustelt. Oli tegus ka väljaspool uisusporti, abiellus 4 korda ja kandis (vähemalt) 5 erinevat perekonnanime. Punktide saamiseks pange mõni neist siinkohal kirja. **Kes?**

34. Taebala näib olevat välismaal edukalt palli mänginud ja sünnikohaga kontakti kaotanud eestimaalaste keskus. Sealt pärit NFL-i miljonäri Mihkel (Michael) Roosi on päris palju küsitud, nii et aeg on järgmise juurde liikuda. 1966. aastal sündis Taebalas volgasakslaste perre poiss, kes 1980. aastal lahkus vanematega Saksamaale ja mängis hiljem Bundesligas jalgpalli. Tippetkeks jäi 1992. aastal Wattenscheidi klubi eest mängides Oliver Kahni valvataud puuri virutatud ülepeakäärloök, mis tunnistati kuu parimaks tabamuseks. Praegune seltskond saalis on üks väheseid Eestis, kellelt võib küsida – **mis on selle vutimehe nimi?**
35. Vahel armastab edu ühte perekonda kõikvõimalikul moel, mille tõestuseks on kõlav The Beach Boys'i muusika, kus kuulete laulmas bändi asutajaliiget ning ühe eduka korvpalluri onu. Korvpalluril (s.1988) on ette näidata üks MM-tiitel (2010) ja olümpiavõit (2012), samuti ühte sõrme ehtiv NBA meistrisõrmus (2016). 5 korral on ta osalenud NBA tähtede mängul. Värvati NBA draftis 2008. aastal 5. valikuna Memphis Grizzliesi poolt ning kaubeldi kohe sealt edasi Minnesotasse, kuhu jäi 6 aastaks. Praegu mängib Miami Heatis. **Mis on kuulsa korvpalluri ja tema kuulsa muusikust onu ühine perekonnanimi?**

36. 1997. aasta vormel-1 hooajal toimus 17 võistlust ning kaks edukaimat etapivõitjat saavutasid vastavalt 7 ja 5 võitu. Ometigi juhtus selline eriskummaline lugu, et neil 12 etapil, kui üks kahest seisis pjedestaali kõrgeimal astmel, polnud teisel esikolmikusse asja. **Kes olid need kaks vormelisõitjat**, kes võisid tollel hooajal kohtuda kus iganes, aga ainult mitte võistlusjärgsel auhinnapodiumil?
37. Küsime Eesti Spordi Kuulsuste Halli liiget, kes kannab täpselt sama nime, mille populaarse Eesti bändi 5MIINUST liige Lancelot leiab endagi passist. 1942. aastal sündinud sportlane on kolmekordne Euroopa meister ja kahekordne maailmameister. Lisaks on saanud ta kaks olulist pronksmedalit: ühe olümpialt ja teise MM-ilt. Valitud 2020. aastal Eesti Spordi Kuulsuste Halli avamisel kohe selle üheks liikmeks. **Kes?**

38. **Kes on need kaks Tšehhi sportlast, kel sama ees- ja perekonnanimi?** Vasakpoolsel multitalendil on saavutusi piisavalt, mistõttu on ta valitud kahe spordialaliidu – ühe suvise ja teise talvise – Kuulsuste Halli liikmeks. Parempoolse mehe säravaimaks saavutuseks jäigi ilmselt U-21 EM-tiitel 2002. Põhiosa karjäärist veetis Saksa Bundesligas, kus aastail 2007-2019 valvas viie klubi väravat kokku rohkem kui 200 korral.

39. Täna, täpselt aasta tagasi ilmus Tartu Postimehes uudis, et Päästeameti Lõuna päästkeskust asub Päästeameti peadirektori kohale suundunud Margo Klaose asemel juhtima pildilolija. 1985. aastal Vastseliinas sündinud laskesuusataja saavutas 2005. aasta juunioride MM-il teatesõidus pronksi ja individuaalselt oli toona parimaks kohaks sprindi 14. Tema tähelend sportlasena jäigi noorusaastatesse, kui võitis hulga Eesti meistrimedaleid omavanuste hulgas. Täiskasvanute MM-il osales vaid aastal 2007, kus tema parimaks individuaalseks tulemuseks oli 52. koht 7,5 km sprindis, segateatesõidus oli 12. ja teatesõidus 13. koht. Eesti koondisese kuulus aastail 2002-2007. **Kes?**

40. 2000. aastal valis Utah Jazz NBA drafti 23. valikuna endale DeShawn Stevensoni, olles saanud selle esimese ringi valikuõiguse Miami Heatilt vastukaubaks ühe 1996. aastal draftitud mängija eest. **Kes oli see mängija?** NBA-s jäi küsitava roll episoodiliseks ning peagi siirdus ta Euroopasse, kus järgnes edu: 2000. aastal võitis Saporta karika ning 2004. aastal FIBA Euroopa Liiga (nüüdne FIBA EuroChallenge). Viimati nimetatud võidus oli tal suur roll, sest valiti turniiri *final fouri* väärtuslikeimaks mängijaks. Euroopas mängis kogu karjääri jooksul 5 erineva riigi liigas ning tuli meistriks kahes (seejuures ühes neist topelt).

41. Alates Ateena 2004 mängudest olümpiamedalite esiküljel peategelaseks läbi õhu marmorstaadionile lendav Nike. Kreeklaste võidujumalannat oli näha juba Ateena 1896 medalitel, kus ta laskus taeva laotusest maamunale, mida hoidis pihus Zeus. Aastail 1928–2000 medalil kujutatud naisterahvas oli asjatundjate hinnangul pigem Vana-Rooma võidujumalanna Victoria. Seda väidet toetab asjaolu, et disaini autor oli samuti Itaaliast. Teiseks see, et kreeklased kujutasid triumfi toovat Niket alati liikuvana, mitte paigal olevana või istuvas asendis. Ja kolmandaks puudus Victorial midagi, mis Nikel oli alati olemas. Võite mõelda ka samanimelise firma logole. **Mis?**

42. Lionel Messi tuules on Inter Miami meeskonnaga liitunud kunagised meeskonnakaaslased FC Barcelonast Sergio Busquets, Jordi Alba ning Luis Suarez. Ka võistkonna treener on Messi vana tuttav, sest on temaga koos töötanud nii klubis kui ka rahvuskoondises. **Kes on Inter Miami treener?**

43. 1995. aastal leidis see spordiüritus, mis iga-aastaselt toimub alates 1955. aastast, aset 50. korda ja ühtlasi otsustati teha oluline muudatus. Nimelt nihutati toimumisaeg sügise peale ning nii on see jäänud tänaseni. Septembris toimunud jõuproovi võit läks Prantsusmaale, seda polnud juhtunud varasema 10 aasta jooksul ega ole juhtunud ka kunagi hiljem. Enamalt jaolt on võidurõõmu maitsenud Euroopa maade sportlased, kuid eelmisel aastal vaigistas kõik eurooplased hoopis USA esindaja. Tänavu on Lissabonis alguskuupäevaks 17. august. Läbi aegade on veidi rõõmu jagunud ka eestlastele. **Mis võistlusest on jutt?**

44. Ajakirja Swimming World aasta parimate valikut (Swimming World Swimmer of the Year) tehakse juba 60 aastat ja pildilolija on oma riigist ainus, kes selle tunnustuse on jõudnud – aastal 2017. Eile, 16 aastat tagasi, 22.03.2008 võitis ta 14-aastaselt oma karjääri esimese tiitlivõistluste (kuld)medali ja seda näete ka fotol. Tipust ei ole ta kadunud kuhugi, sest aastail 2022-24 tegi ta pikas basseinis kolmel MM-il kuldse duubli, võites nii 50 m liblikat kui ka vabatehnikas. Oma ainsa olümpiakulla võitis ta 2016 Rios. **Kes?**

45. Indrek Pertelsoni ja Aleksei Budõlini aegadel oli judos neli erinimelist hinnet, millega võtteid ja sooritusi väärtustati. Täna seaks päevaks on spordiala omajagu muutunud ning kasutatavaid tehnikaid alles jäänud vähe – vaid kaks, mis on punktiväärilised. Üheks on muidugi puhas võit *ippon*. **Nimetage aga see teine!**

46. Eesti meesmitmevõistlejad on täiskasvanute kergejõustiku tiitlivõistlustelt toonud 18 medalit, neist Erki Nool pooled. Naistega on meil aga lood kehvad – kui võtta arvesse sise- ja välis-EM ja MM ning OM, siis parimana on Larissa Netšeporuk olnud MM-il nii sise- kui välisingimustes 7. Jättes talle õiguse olla ukrainlanna, siis selgub, et eestlannad on läbi aegade esikümnesse jõudnud vaid ühelainsal võistlusel! Kõrgeimaks kohaks on 8. ja selle sai sportlane, kes üksikaladel pole võitnud ühtegi Eesti meistritiitlit. Mitmevõistluses on tal EMV esikohti kokku 5, neist vaid üks vabas õhus. Olümpial oli ta eelviimane, edestades hulka katkestajaid ja ühte nulli teeninud konkurenti. **Kes?**

47. Ülejärgmine **laskesuusatamise** MM toimub teadupärast Eestis, kuid **kus toimub 2025. aasta MM?** Sarnaselt Otepääle on see neilegi esimeseks korraks nimetatud tiitlivõistlust korraldada. Varasemad kokkupuuted erinevate võistlusaladega on olemas, sest äsjalõppenud hooajal toimus seal laskesuusatamise MK-etapp, viiel korral on suusatuuri raames küsitavas paigas peetud murdmaasuusatamise etapp, mäesuusatajad külastasid sealseid nõlvu MK-sarjas viimati 2021/22 hooajal, 2018. aastal korraldati samas maastikuratta MM.

48. See omaaegne Põhja kahevõistluse äss võitis tiitlivõistlustel kaks esikohta, oma esimesel MM-il (2005) ja viimasel olümpiastardil (2014), mõlemad meeskonnavõistluses. Hõbedaid-pronkse on kõvasti rohkem, ka MK-sarja kokkuvõttes oli paar korda 2. ja 3. Praegu töötab see 25 MK-etappi võitnud 40-aastane endine tippmees Viaplay heaks, näete teda ka tööhoos (fotol paremal). **Kes?**

49. Käesoleva nädala alguses lahkus meie hulgast Kenjiro Shinozuka, kes ainsa jaapanlasena on suutnud võita ralli MM-etapi. Õigupoolest on etapivõite kaks, kui 1991 ja 1992 triumfeeris ta samal rallil. Esmakordselt oli küsitav ralli MM-kalendris 1978 ja järepidevalt kuni aastani 1992, misjärel pole rohkem sinna enam mahtunud. **Mis riigi ralli?** Olümpialt on küsitav riik võitnud 4 medalit: taekwondos kulla (Rio de Janeiro 2016) ja 2 pronksi (Rio de Janeiro 2016 ja Tokyo 2020) ning kergejõustikus hõbedat (Los Angeles 1984). Jalgpallis on meeste koondis jõudnud MM-ile kolmel korral ja sama palju kordi on võidetud ka kontinendi meistritiitel. Meeskorvpallurid osalesid 2023 MM-il ja heietavad lootust jõuda Pariisi olümpiale, vähemalt lootus on elus ja selleks tuleks kvalifikatsiooniturniiril edestada nt Itaaliat ja Leedut. Niisiis – **mis riik?**

50. Kuni 1966. aastani kasutati jalgpalli MM-võistlustel erinevate, sageli kodumaiste firmade kõikuva kvaliteediga mängupalle ja sealtmaalt edasi vaid Adidase toodangut. Viimased mitte-Adidase pallid, mida võidukad inglased kodusel turniiril kasutasid, valmistas firma, millel oli sel hetkel vanust 85 aastat ning kandis selle asutajate, juudi päritolu vendade perekonnanime. Tänapäeval on nende kaubamärk pallimängualadel ikka nähtav, kuid pigem aladel, kus kasutatakse löögivahendit (nt maahoki, golf, kriiket, padel jne). Ühe edualana on mainitud ka ujumist. **Mis firma?**

51. Saalihoki näib olevat sobilik sportlasele, kes karjääri lõppedes plaanib läbi lüüa enda jaoks täiesti uuel spordialal. Nii on näiteks võitnud Eesti meistrivõistlustelt mängija ja treenerina pronksi, ning kuulunud mängija ja treenerina Eesti saalihoki koondisesse naissportlane, kes eestlannadest saavutanud eelmisel sajandil taliolümpial kõrgeima individuaalse koha. Samuti on Eesti meistrivõistlustelt saalihokis pronksi saanud naissportlane, kes 1995. aastal oli Eesti aasta võistkonnaks valitud võistkonna liige, mille ridades saavutas samal aastal MK-sarja üldvõidu ning MM-pronksi. Individuaalseid tiitlivõistluste medaleid tal pole ning olümpialgi käis ta 1996. aastal Atlantas varuvõistlejana. **Kes on need kaks Eesti naissportlast?**

52. See riik on jalgpalli MM-il esinelikusse jõudnud kõige pikema vaheaja järel – ja see periood oli 60 aastat mõõna-aega. Korra jõudsid nad vahepeal ka ise MM-i võõrustada, kuid medalimängudest jäi enamasti ikka omajagu puudu. Paaril korral siiski õige vähe – vaid kaotatud penaltiseeria jagu. Olümpial on edu rohkem olnud – nad jõudsid neljal korral finaali ja võitsid juhul, kui said mängida kodupubliku ees. OM-hõbedaga lõpetasid nad nii oma debüüdil kui ka viimasel turniiril sada aastat hiljem Tokyos. **Mis riik see on?**

53. Pildilolija on ainus meessportlane, kes lahkus tänavuselt Glasgow sise-MMilt kahe kullaga. Eriti magusaks muutis võidud see, et mõlema võidul korral pidi hävingut tunnistama üks kergejõustiku megastaaridest – individuaalses 400 m jooksus leppis hõbedaga Karsten Warholm ning teatejooksus Noah Lyles. Üksikuid medaleid oli sellel mehel pikast teatejooksust varemgi, nt EM ja MM kullad nn lühirajalt, hõbe ja pronks välistingimustes ning 4. koht Tokyo olümpialt. **Kes?**

54. Mees pildil on oodatud külaline Leeds Unitedi baasis Elland Roadil ja tal nendeks kordadeks spetsiaalne särk. Eesnimeks on sel habemikul Luke, mille pani talle vutifännist isa. Nimel olevat ka sõnum maailmale edastada – 'Leeds United Kings of Europe'. Ta ise on ka absoluutne tippmees, aga ühes teises valdkonnas, mille valitsevaks meistriks Eestis on nt Raido Uibos. Kui selle ala harrastamise juured Eestis ulatuvad möödunud sajandi 80ndatesse, siis aastast 2022. aastast on kohalik alaliit ka EOK liige. **Mis spordiala?**

55. Küsime ettevõtet, mis on olnud nelja viimase käsipalli EM-turniiri sponsorite ringis, kuulub tänavuse jalgpalli EM-i ametlike partnerite sekka ning on spordimaastikul nähtav ka seetõttu, et alates eelmise aasta algusest ollakse jalgrattasporti profiitimi Trek nimisponsoriks. Jalg on maha saadud ka USA-s, kuid peamine tegevustanner on Euroopa, kus tänaseks on laienetud 30 riiki. Plaanid Ukrainasse siseneda 2022. aastal katkesid, sest venelased jõudsid eriooperatsiooniga ette. Et tegu on rahvusvahelise ketiga, läheb vaja asjalikke kohanemisvõimelisi inimesi – nii on ühele poejuhataja toolidest maandunud Eesti rekordinaine, kes võistlejana käis suveolümpial Hiinas ja füsioterapeudina talilolümpial Lõuna-Koreas. **Mis firma?**

56. Küsitav laskur on omamoodi valge laik Eesti spordis, sest isegi ESBL-is ei leidu tema fotot. Omajagu „süüd“ on ilmselt selles, et alates ajateenistusse minekust 1962. aastal kuni Laulva revolutsioonini elas ta Lätis, kus tuli 28 korral maa meistriks. Kuulus kümme aastat NSV Liidu koondisse, mille liikmena võitis 1981. aasta EM-il täiskomplekti medaleid vabapüssi 300 m meeskonnavõistluses: 40 lasku püsti (kuld), kogusummas 3 x 40 lasku (hõbe) ja 40 lasku põlvelt (pronks). Paraku oli ta sellest kvartetist ainus, kes aasta hiljem toimunud MM-iks meeskonnas asendati ning nii ei saanudki eestlased juurde veel ühte Argentina karika võitjat. Ta on ka individuaalne NSV Liidu meister väikepüssi püstiasendist laskmises (1975). Sündinud 1943 Rakveres, surnud 2017 Tapal. Oli 1993-1994 Kaitseliidu Viru maleva pealik. **Kes?**

57. Tänavuseks hooajaks liitusid Euroliigaga mitmedki teenekad NBA pallurid. Müncheni Bayerni meeskonnaga ühines 2019. aastal Toronto meeskonnas meistrisõrmuse teeninud mängumees, kes kümme aasta eest oli kahel hooajal liiga parim visete blokeerija ning keda valiti kolmel korral ka NBA parimasse kaitseviisikusse. Vahetult nende hooegade eel võitis küsitav siinpool suurt lomp EM-kulla (2011) ja OM-hõbeda (2012). **Kes?**

58. London 2012, Leedu, Ukraina, Venemaa ja dopingu kokteil *vol 2*. Üks Leedu naissportlane sai Londoni suveolümpiamängudel algselt 5. koha, kuid hakkas hiljem tasapisi tõusma. Kõigepealt tühistati 4. koha saanud ukrainlanna Ljudmila Josipenka tulemus (2013) ning seejärel võeti 2016. aastal maha ka pronksi saanud venelanna Tatjana Tšernova. Ja nii tõusiski leedulanna pärast 8-aastast pausi taas OM-pjedestaalile. **Mis võistlusalal?**

59. Tokyo 2020 medalitabelist leiame Eestiga samalt pulgalt lõunanaabri Läti, oluliselt kaugema maa Tai ning küsitava riigi. Objektivselt vaadates võib öelda, et oldi sama edukad kui Eesti, sest võideti ju samuti 1 kuld ja 1 pronks, pealegi samal spordialal. Subjektivselt võiks aga öelda, et oldi oluliselt edukamad kui Eesti, sest Tokyos võidetud medalid moodustavad täpselt 2/3 küsitava riigi medalisaagist läbi olümpiaajaloo. Riigi esimene olümpiamedal, mis oligi kohe kuldne, võideti alles hiljuti: Rio de Janeiro 2016. Tokyos õnnestus seda olümpiavõitu kaitsta. Taliolümpial on käidud vaid kolmel korral – 1988, 1994 ja 2002 – kokku kahe sportlasega ning 50 parima hulka kumbki ei jõudnud. **Mis riik?**

60. Need kaks õde on golfimaailmas juba üht-teist võinud, aga küllap tuleb lisa. Mõlema puhul oli kena tava, et nende *caddy*'na tegutses esimes(t)el turniiri(de)l nende isa – samuti omaaegne kõva spordimees, kelle parimad tulemused sündisid Austraalias. **Mis on selle eduka perekonna nimi?**

Vastused:

I PLOKK

1. Kristin Tattar	RM
2. Surf, Tahitil on ajutiseks elupaigaks Rumeenias ehitatud kruisilaev Aranui 5	RM
3. Adam Fantilli	PNB
4. Jääkeegel, curling	UP
5. Kevin Keegan	UP/RM

II PLOKK

6. Lundgren ja Van Damme (tegelikult Van Varenberg-Bree)	RM
7. Kunstikonkursid	RM
8. Pescara	UP
9. Stefanos Tsitsipas	UP/RM
10. Aleksander Tšutšelov, 1960. aastal Roomas (Napolis)	RM

III PLOKK

11. Sportronimine, seinaronimine, bouldering	UP
12. Jalgrattasport, trekisõit, 4 km individuaalne jälitussõit	RM
13. Metropolitano staadion, Madridi Atletico kodustaadion	PNB
14. Alex de Minaur, Austraalia	RM
15. Allar Levandi	SR

IV PLOKK

16. Alfred	RM
17. Markéta Davidová	UP
18. Lauri Markkanen	RM
19. Ottavio Bottecchia	UP
20. Tokyo	UP

V PLOKK

21. Kristina Kallas ja Tanel Tein, Eesti 200	RM
22. Aerutamine	RM
23. Harald Østberg Amundsen, murdmaasuusatamine	RM
24. Reece ja Lauren James	PNB
25. 1980	UP

VI PLOKK

26. Tööriistad (Mihkel Kirves, Eerik Haamer, Kaimar Saag, Helmut Puur, Raivo Rospel)	RM
27. Tšehhid (kullavõitjad: Palusalu, Kotkas, Nool, Veerpalu, Šmigun-Vähi)	RM
28. Francesco Friedrich, Saksa bobisportlane	RM
29. Montevideo Liverpool Fútbol Club	SR
30. Rooma ja London	RM

VII PLOKK

31. Suurbritannia ehk Ühendkuningriik UP
32. Käsipall RM
33. Karin Enke-Busch-Kania-Richter-Voss(-Mayer) RM
34. Eduard Buckmaier RM
35. Love, korvpallur Kevin ja muusik Mike UP

VIII PLOKK

36. Jacques Villeneuve ja Michael Schumacher UP
37. Priit Tomson UP
38. Jaroslav Drobný UP/RM
39. Tagne Tähe UP
40. Martin Mürsepp UP

IX PLOKK

41. Tiivad. Nike logo väljamõtteleja andis isegi nime tiivalöögi kola järgi – Swoosh RM
42. Gerardo “Tata” Martino PNB
43. *Vuelta* a España RM
44. Sarah Sjöström, Rootsi RM
45. Waza-ari UP

X PLOKK

46. Kaie Kand, sise-EM 2011, samas võistluses sali Grit Šadeiko 9. koha RM
47. Lenzerheide UP
48. Magnus Moan, Norra JV/RM
49. Elevandiluurannik UP/RM
50. Slazenger RM

XI PLOKK

51. Krista Lepik (laskesuusataja) ja Merle Esken (vehkleja) UP
52. Hispaania, 1950. aastal 4. koht ja 2010. aastal esikoht RM
53. Alexander Doom RM
54. Noolevise, darts SR/RM
55. Lidl PNB

XII PLOKK

56. Juhan Hallikmaa UP
57. Serge Ibaka PNB
58. Seitsmevõistlus RM
59. Fidži UP
60. Golfitütred Jessica ja Nelly Korda ning nende tenniseisa Petr Korda UP/RM